

Våkn opp! Vi blir rana på høyllys dag!

Høringsuttalelse for konsesjonssak 202510083 O/U Noreverkene - Nytt Nore kraftverk

For ikke veldig lenge siden,
noen år kanskje, tilbake til før eksportering av strøm til Europa, og frislepp av kraft på
børsene, før statlige foretak blei oppdelt i private næringssselskap, før de lokale
elektrisitetsverka blei pålagt å bli selskap og konsern, med direktører, styreledere og
meglere, før det blei Glitre, og før Glitre blei Å, og før Å blei VIBB,

mens Lågen fortsatt fløyt jevnt og rolig, som folkelynne sjøl i Numedal,
sank litt i tørketida, flomma over i nedbørstia, og fattern fortsatt sto med vadebukser på
Svanesand med en knert i lomma, og beverinngangene fortsatt lå under vannflata,
stabilt og så forutsigbart som beveren trenger og årstidene tillater,
mens fuglene ennå vada og knaska bunndyr fra evjene, mens elvemuslingene ved kjørkja
fortsatt pusta, mens sandbankene i breddene fortsatt yngla årskull med fisk,

gikk vi forbi kraftverka og var stolte,
visste at her kom fellesskapet fra,
i kassa til velferdsstaten,
til fordeling,
gammel og ung, by og bygd,
kommune og stat,
til vårt alles beste, kunne vi tåle,

litt mindre fisk, voksende krypsiv og skrumpede fauna,

så lenge det var vann i magasina, kildene på fjellet fossa, tilførselbekkene brusa og
grunnvannet, drikkevannskilden tjue meter under Lågen leverte opp i pumpehusene,

så lenge alt dette fungerte,

var det ingen som ropte opp av Lågenvassdragets bygdefolk,
elvefelleskapet i dalføret fra Hardangervidda til Larvik,
6000 år
med felles kultur, tradisjon og historie,
utspringa av Lågen, dette vassdraget,
livsgrunnlaget,

så lengde godene blei fordelt,
og tapa kompensert,
med overføring til bygdene, beredskapen for framtida,
forankra i fordelingsprinsippet født ut av den solidariske sosialistiske etterkrigstid,
der skoler, sykehjem, og tannklinikker blei bygd opp
av fellesskapets inntekter,
fra Lågen som strømmen jevnt og stabilt forbi,

var det ingen som så noe,
sa noe,
meldte inn bekymringer,
bortsett fra noen ferskvannsbiologier, og laksefiskere, og gamlingen oppi grennin som
ville demme og kvenne med vatnet sjøl,
så var det ingen som la merke til noe, de første tiåra,
da den langsomme vassdragsbiotopdøden sneik seg innpå oss,
rolig regulert av minste vannføring og øvste vannstand, på jevn dur, med små endringer,
fordelt over flere mindre kraftverk, lokale sådan, også jevnt fordelt oppover og nedover
Lågen,

og så lenge penga også blei fordelt, lokalt,
og forskjellen mellom bygdene var mindre enn større,
og vennskapet bedre enn dårligere,
og trua på framtida sterkere enn redselen,

så lenge kunne vi være stille.

For

*«Det er den draumen me ber
på at noko vedunderleg skal skje»¹;*

Og kraftmarkedet opna seg ⁻²

og med viten og vilje, (dog mot protester),
sleptes børser og spekulasjon,
eksport og import av kraft på frislepp,
styrt av markedskrefter på høyspenn, med umettelig inntjeningsbehov, og ustanselig
ressursbruk, og stadig hurtigere kjøres Lågen, effektiv utnyttelse maksimeres,
effektkjøring,
målet er vekst,
men ender i død.

Og Lågen renner stille i dag.
For døden er stille.

Lavt og stille, som biologene som varslet, forsvinner natur, fauna, vannkilde, beredskap,
historie og tradisjon vekk fra oss,

som inntektene også, dessverre, penga forsvinner jaggu også,
usynlig inn i energiselskapenes konsernledelser,
og Statkraft,

¹Olav H. Hauge, Det er den draumen.

² <https://www.nrk.no/norge/xl/fortellingen-om-kraftkablene-1.16060842>

hvor konserndirektør fikk 11 millioner kroner, (for å være helt nøyaktig, 10.921.000), i lønn, godtgjørelse, bonus og pensjonssparing i 2023³, samtidig med at 10 trading sjefer i Statkrafts Markets fikk 300 millioner kroner⁴ fordelt mellom seg, i godtgjørelser, samme år,

i de samme år,
som årsbudsjettene krympes i kommunene,
og sønste kommune i Numedal som Lågen renner gjennom, blei tatt av trollet ROBEK, og myljomste kommune i Numedal som Lågen renner gjennom, måtte spare flere millioner i budsjettet fra barne og ungdomsskolen,
og øvste kommune i Numedal som Lågen renner gjennom, slo seg på brystet og var temmelig godt fornøyd med 125 millioner i inntekt fra krafta i årsregnskapet⁵ (noe som bare var under halvparten av bonusene utbetalt til trading-sjefene på ett år).

Et vassdrag stopper ikke ved kommunegrenser,
men det gjør visst ikke penga heller.

Så hvor begynner svaret når NVE spør om;

synspunkter på planene, for Nore 1 og Nore 2?,
om planene bør gjennomføres, om forslag til begrensninger, og forslag for avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle (sic!) ulemper.

Og hvor slutter svaret, når NVE skriver at de ønsker å få inn synspunkter, og at alle som har meninger om saken kan sende inn uttalelse,

for endringen blir brutal.

Vi mister natur.

Vi mister kultur.

Vårt alles tap, går inn i grådighetens gap.

RAN PÅ HØYLYS DAG.

SÅ TAL UT!

VÅKN OPP!

ROP STOPP!

SI NEI TIL GJENNOMFØRING AV PLANENE, BÅDE NORE 1 OG NORE 2.

Og jeg foreslår begrensninger i grådighet, og utnyttelse av naturressurser.

Jeg foreslår moderasjon, anstendighet og reduksjon, istedenfor ekspansjon, økt forbruk og vekst.

³ <https://frifagbevegelse.no/nyheter/dette-tjente-topplederne-i-statseide-selskaper-6.158.1082774.3a0a3f8a9d>

⁴ <https://www.finansavisen.no/finans/2024/12/03/8214171/bonusfest-ti-ledere-fikk-300-millioner-kroner>

⁵ Årsregnskapet 2024 for Nore og Uvdal kommune

Jeg melder om brudd på naturmangfoldloven, massedrap på fisk, insekter, fugler og pattedyr langs vassdraget.⁶

Jeg melder om tyveri av vannressurs og beredskapssikkerhet for befolkningen.

Jeg varsler om manglende biologiske rapporter og naturfaglige utredninger.

Jeg varsler om årevis med mangelfull kartlegging av arter og biotoper.

Jeg etterlyser nøkternt helhetlig driftsmål fundert i fremtidens klimaprognoser for antatt tørke og temperaturøkning.

Jeg etterlyser nedskalering i foreslått årlig produksjon, rettet mot reelt forbruk og ikke ønsket eksport av overskudd.

Jeg krever endringer i kraftverkets planlagte effektkjøring, økte slukeevne og hyppige start og stopp av aggregatene.

Jeg krever høyere fyllingsnivåer i magasinene, og slutt på gambling med nedbør og antatt snømengde.

Jeg foreslår at kraftproduksjonens overskudd går til biotop-oppbyggende tiltak og restaurering av områder som kan reddes.

*Jeg ber for en bedre forvaltning av menneskehetens felles arv;
vårt felles vann og felles livsgrunnlag;
naturen.*

For Lågen,
Gunvor Nervold Antonsen.

⁶ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1